

- **Clarisa Ramos. Professora Titular Universitat d'Alacant. Directora del grup d'Investigació Atenció Integral i Centrada en la Persona. Membre de la Junta directiva de la Societat Valenciana de Geriatria i Gerontologia.**

Des de fa temps es parla del model d'Atenció Integral Centrada en la Persona (AICP), que és un model per a l'aplicació de la teoria d'Atenció Centrada en la Persona (ACP). Perquè aquest model s'aplique en l'atenció sociosanitària ha estat fonamental l'aliança entre tercer sector, entitats mercantils, universitats i administració pública.

Aquesta aliança ha de mantenir-se en el procés de desinstitucionalització de les cures. L'administració ha de deixar de veure's com un lloc hostil i reprendre un paper d'acompanyament i guia, plasmat en polítiques pedagògiques i no reactives. Aquestes polítiques per a la desinstitucionalització hauran de pivotar sobre pilars com: el compromís institucional, la formació contínua i la capacitat en ACP i la promoció de la participació.

Compromís polític per a cedir part del control a través de programes com Cuidem i d'allò avançat en la Llei de Serveis Socials Inclusius que fomenten i posen en valor el treball interdisciplinari per a l'atenció sociosanitària als majors. La formació dels equips és necessària per a capacitar als professionals i consolidar el legislat i l'assentat en la teoria; però també es necessita formar a les famílies en el seu rol de cuidadores perquè l'autonomia es fomenti també des de dins dels domicilis.

El contrari de l'autonomia, és l'heteronomia i hem de procurar desinstal·lar la vellesa i la dependència d'aquí: que uns altres decideixen per mi. Per això, des de l'ACP es demanda una participació real perquè les persones majors puguin decidir i no sols opinar. Per a síntesi, de tot allò exposat existeixen des de la Fundació Pilars [Guies per a la promoció de drets i deures de les persones majors.](#)

- **Amparo Ródenas. Tècnica de Salut Pública del Departament de Salut de la Ribera. Programa “La Ribera camina” per a l’Envelliment Actiu i la participació de les persones majors.**

El programa [La Ribera camina](#) és un programa d’envelliment actiu i saludable que ha posat en marxa el Departament de Salut de La Ribera on ja s’ha engegat a 23 pobles i també està començant a la zona de l’Horta Sud a 5 pobles més.

El programa és pilotat des del centre de salut de cada poble i és un programa de promoció de la salut que ha tingut des de l’inici els objectius d’augmentar l’activitat física però també d’enfortir la salut mental i la cohesió social. Consisteix principalment a organitzar unes passejades saludables dues vegades a la setmana durant 1 hora.

D’entre els beneficis que s’han pogut avaluar entre les persones més assídues, una de les troballes principals és que els beneficis ha sigut superiors a nivell psicològic i social. Aquests resultats s’aconsegueixen també gràcies a la prescripció d’activitat i cultura i la desmedicalització dels processos de vida, línies en què s’intenta actuar.

Les persones per a qui està pensat el programa són persones inactives amb necessitat d’exercici però també de socialització. Estes persones són derivades al programa o poden ser també voluntàries. Un dels objectius últims és que les activitats no siguin només per a persones majors sinó que participen altres grups poblacionals que puguen enriquir-se d’aquestes trobades en clau intergeneracional.

Els professionals en salut, en aquest cas, actuen no només com a professionals de la malaltia sinó també de la salut. És a dir, de la promoció del benestar en un sentit integral. La Ribera camina ha aconseguit també fomentar l’autocura i que les persones participants es facen responsables del seu propi benestar a través de la implicació en el grup i de la presa de decisions i autoorganització. Aquests dos principis es fomenten, de forma que es busca que el grup pugui ser autònom i pugui autogestionar-se sense la necessitat de la presència professional.

- **Sacramento Pinazo. Professora Titular de Psicologia Social especialitzada en Envel·liment. Doctora en Psicologia i Llicenciada en Pedagogia. Presidenta de l'Associació Valenciana de Geriatria i Gerontologia.**

El bon tracte i les cures en les persones majors ja compten amb un marc legislatiu i normatiu de suport. Aquests s'han sintetitzat en [Els 20 principis del pilar europeu d'igualtat i drets socials](#) o en la [Llei estatal de bon tracte 15/2022](#); en tots dos la discriminació per edat està recollida i assenyalada com un tracte vexatori. L'edatisme, el nom que pren aquesta discriminació, tracta sobre la tinença de creences i expectatives falses sobre l'edat i l'envelliment que porten a conclusions errònies sobre les capacitats i competències de les persones majors. En aquest sentit, l'edatisme comporta actituds que limiten la decisió i participació social de les persones majors o a menysprear les seves contribucions a la societat.

Contra això, ja hi ha també una [Estratègia estatal](#) i una [Estratègia europea de cures](#); tot això coincidint en el temps en la qual s'ha reconegut com la [Dècada de l'envelliment saludable](#). Els reptes de la vellesa es donen en un context de canvis com la digitalització o els nous perfils de persones majors. Per a fer front a aquests reptes és necessari adequar, des d'un enfocament de drets humans i amb perspectiva de gènere, els programes que ja hi ha en marxa per a adaptar-los a les necessitats actuals de les persones majors. Aquesta adequació passa per la creació, l'avaluació i l'anàlisi dels recursos disponibles i també per una millora de la formació per a redissenyar i transformar el model de cures.

En un context en què una de cada sis persones majors sofreix maltractament, és necessari aprendre a cuidar, fomentar el suport intergeneracional i construir una altra societat cuidadora. Des de la [Societat Valenciana de Geriatria i Gerontologia](#), una de les demandes que es fan en aquest sentit és la formació especialitzada perquè hi haja més metges i professionals capaços d'atendre les persones majors adequadament. El desig últim d'una societat cuidadora és retardar la institucionalització, tal com es recull en [l'Estratègia estatal de desinstitucionalització](#).